

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-10-25
Besvaras senast
2017-11-15

Till socialminister Annika Strandhäll (S)

2017/18:60 Patientsäkerheten kring ECT-behandlingar

Regeringen säger sig ha höga ambitioner på när det gäller hälsa och säger sig vilja se ökad forskning på området. Psykisk ohälsa har blivit en av våra största folkhälsoutmaningar, och enligt OECD tillhör Sveriges konsumtion av antidepressiva läkemedel världens högsta. Det är 60 procent mer än i Tyskland och 40 procent mer än i Norge. På tio år har det skett en fördubbling.

I Sverige tycks man bland annat vilja lösa den psykiska ohälsan med metoder som många andra länder gått ifrån, nämligen genom att behandla befolkningen med elchocker parallellt med antidepressiva läkemedel. Enligt min kännedom är det inte ovanligt att detta görs under starka påtryckningar från psykiatrin och med tvång. Information om behandlingens vanliga biverkningar som kronisk minnesförlust, upplevd personlighetsförändring och andra dysfunktioner råder det närmast total brist på. En stor del av förklaringen torde ligga i att det sker en underrapportering kring antalet behandlingar som görs inom landstingen. Därför är informationen till Socialstyrelsen och allmänheten om de faktiska skador som uppstår bristfällig. Ett rapportsystem för biverkningar runt ECT saknas helt. Inte heller finns det en rutin för uppföljning av patienterna. I Sverige ges elchocksbehandlingar till alla, såväl till gravida som till barn och äldre, trots uppgifter om tidigare hjärnskador av olyckor etcetera.

Uppdrag granskning har tidigare tagit upp hur elchocksbehandlingar har invalidiserat människor, men trots detta har ingen förändring skett. Sverige är ett av de länder som troligtvis per capita ger flest elchocker medan andra jämförbara länder förbjuder dessa på grund av deras grymhet. Indien har nyligen infört förbud mot elchocker på ungdomar under 18 år. I Irland och på Island har man också nyligen förbjudit elchocker under tvång.

Patientförsäkringen har betalat ut skadestånd till ett flertal som skadats av elchocker, och Socialstyrelsen har erkänt att det finns risk för bestående skador efter att människor har elbehandlats. Men trots anmälningar och en stor mängd vittnesmål om livslånga skador övertalas och tvingas fortfarande vårdtagare till elchocker i Sverige.

Socialstyrelsens generaldirektör Lars-Erik Holm krävde för några år sedan, i samband med tv-programmet *Uppdrag granskning*, ett slut på icke-rapporteringen av elchockerna eftersom det gavs betydligt fler behandlingar än vad landstingen medgav. Detta vilseledande förfarande medför, sammanfattat

med ovanstående beskrivning, en obefintlig patientsäkerhet som inte är värdig vårt lands anspråk på att vara ett rättssäkert land. Även Riksrevisionen påpekade så sent som 2015 att staten inte gör tillräckligt för att främja hög patientsäkerhet. Tillsynen och stödet till vårdgivare brister, vilket är allvarligt då en hög patientsäkerhet är ett grundläggande krav enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Genom den nya patientsäkerhetslagen markerade regeringen en vilja att ta ett steg framåt vad gäller patientsäkerhetsarbetet.

Med anledning av detta vill jag fråga socialminister Annika Strandhäll:

Hur ser ministern på elchocksbehandlingar utifrån vad som ovan nämnts – finns det incitament för att lagstifta mot den här typen av vård och som ett första steg förbjuda tvångsmässiga ECT-behandlingar?

Vad anser ministern att man bör göra för att öka patientsäkerheten med anledning av ett icke-fungerande biverkningsregister för ECT-behandlingar?

.....
Margareta Larsson (-)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander